

DÔVODOVÁ SPRÁVA

A. Všeobecná časť

Dôvodom predloženia návrhu nariadenia vlády Slovenskej republiky, ktorým sa vyhlasuje chránený areál Mostová (ďalej len „návrh nariadenia vlády“), je splnenie požiadavky vyplývajúcej z článku 4 ods. 4 smernice Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín v platnom znení (ďalej len „smernica o biotopoch“), podľa ktorého členské štáty určujú lokality uvedené v zozname lokalít európskeho významu ako osobitné chránené územia a stanovujú priority v oblasti ochrany a potrebné opatrenia, najneskôr do šiestich rokov. Na základe uvedeného ustanovenia vypracovala Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky (ŠOP SR) návrh na vyhlásenie chráneného areálu Mostová (ďalej len „CHA Mostová“), ktorý má zabezpečiť primeranú ochranu územia, ako súčasť európskej sústavy chránených území Natura 2000. Ďalším dôvodom predloženia návrhu nariadenia vlády je aj formálna výzva Európskej komisie k porušeniu č. 2019/2141, ktorá sa týka nedostatočného vyhlasovania lokalít európskeho významu a schvaľovania programov starostlivosti.

Navrhovaný CHA Mostová je územím európskeho významu s označením SKUEV0078 Mostová. Podľa § 27 ods. 1 písm. b) zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) sa územím európskeho významu rozumie územie v Slovenskej republike tvorené jednou alebo viacerými lokalitami, ktoré sú zaradené v národnom zozname týchto lokalít obstaraným Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky a prerokovaným s Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky. SKUEV0078 Mostová bolo zaradené do výnosu Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 3/2004-5.1 zo 14. júla 2004, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu (ďalej len „výnos MŽP SR č. 3/2004-5.1“) a do rozhodnutia Komisie 2008/26/ES z 13. novembra 2007, ktorým sa podľa smernice Rady 92/43/EHS prijíma zoznam lokalít európskeho významu v Panónskej biogeografickej oblasti (ďalej len „rozhodnutie Komisie 2008/26/ES“). Rozhodnutie Komisie 2008/26/ES bolo ďalej aktualizované novšími rozhodnutiami a aktuálne je účinné vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2019/16 zo 14. decembra 2018, ktorým sa prijíma desiatá aktualizácia zoznamu lokalít s európskym významom v panónskom biogeografickom regióne. Názov územia bol štandardizovaný rozhodnutím Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky č. P-101/2009 z 12.1.2009.

Predmetom ochrany navrhovaného CHA Mostová je prioritný biotop európskeho významu S11 (1340*) Vnútrozemské slaniská a slané lúky. Účelom vyhlásenia navrhovaného CHA Mostová je zabezpečenie priaznivého stavu predmetu ochrany CHA Mostová.

Podľa výnosu MŽP SR č. 3/2004-5.1 boli ako predmety ochrany uvedené aj druhy lopatka dúhová (*Rhodeus sericeus amarus*) a vydra riečna (*Lutra lutra*). Výskyt týchto druhov nebol v CHA Mostová potvrdený a preto ďalej nie sú zaradené do predmetu ochrany – ide o vedecký omyl.

Stav prioritného biotopu európskeho významu, ktorý je predmetom ochrany navrhovaného chráneného areálu, je v území hodnotený ako B - priaznivý - dobrý. Vzhľadom na hodnotenie tohto biotopu v rámci Panónskeho biogeografického regiónu U2 – nepriaznivý – zlý (v zmysle správy podľa článku 17 smernice o biotopoch za roky 2013 - 2018) je najvyššou prioritou v rámci celého bioregiónu stav biotopu zlepšiť. Hlavným cieľom ochrany chráneného územia je zlepšiť stav biotopu európskeho významu 1340* zo stavu B - priaznivý dobrý do stavu A – priaznivý výborný do roku 2029 a následne tento stav udržať. Ciele ochrany sú stanovené v projekte ochrany spracovanom ako podklad na vyhlásenie CHA Mostová a sú rozpracované v programe starostlivosti. Projekt ochrany a program starostlivosti o CHA Mostová sú zverejnené na webovom sídle ŠOP SR na adrese: <http://www.sopsr.sk/chamostova/>.

Výmera CHA Mostová je 23, 5548 ha. Oproti výnosu MŽP SR č. 3/2004-5.1 bola výmera CHA Mostová zvýšená z dôvodu aktualizácie priebehu hranice na súčasne platný parcelný stav. Vo výnose MŽP SR č. 3/2004-5.1 bol pre CHA Mostová predbežne stanovený tretí a štvrtý stupeň územnej ochrany. V chránenom areáli sa vyhlasujú podľa § 30 ods. 7 zákona zóny B a C, zóna B s výmerou 20,2941 ha má navrhovaný štvrtý stupeň ochrany a zóna C s výmerou 3,2607 ha má navrhovaný tretí stupeň ochrany. Ochranné pásmo sa nevymedzuje.

Časť CHA Mostová je už v zmysle § 17 ods. 1 zákona chránená ako prírodná rezervácia Mostová, vyhlásená všeobecne záväznou vyhláškou Krajského úradu v Nitre č. 4/2000 o vyhlásení prírodnej rezervácii Dérhídja a upravená vyhláškou Krajského úradu životného prostredia v Nitre č. 1/2004, ktorou sa určuje stupeň ochrany niektorých chránených areálov, prírodných rezervácií, národných prírodných rezervácií a prírodných pamiatok. Po vyhlásení CHA budú oba predpisy zrušené. Navrhovaný CHA sa neprekrýva so žiadnym ďalším existujúcim chráneným územím podľa § 17 ods. 1 zákona, zároveň nie je ani súčasťou chráneného vtáčieho územia alebo územia medzinárodného významu.

Územie navrhovaného CHA Mostová je vymedzené slovným opisom hraníc, zoznamom parciel a mapovým vymedzením. Územný plán obce Veľké Kosihy v súčasnosti nie je vypracovaný. Vzhľadom na polohu navrhovaného CHA v intenzívne využívannej poľnohospodárskej krajine v značnej vzdialenosti od obce nie je predpoklad zmeny funkčného využitia územia tejto časti poľnohospodárskej krajiny.

Zámer na vyhlásenie CHA bol v zmysle § 50 zákona oznámený Okresným úradom Nitra dňa 14. septembra 2017. Zo strany dotknutých subjektov neboli k zámeru v zákonom stanovených lehotách uplatnené žiadne pripomienky.

MŽP prostredníctvom ním poverenej odbornej organizácie ochrany prírody v rámci schvaľovacieho procesu ako aj pred zápisom do katastra nehnuteľností doručí správcovi informačného systému (§ 38 ods. 2 zákona 326/2005 Z. z) na adresu nlc@nlcsk.org a nlc-ulzi@lcsk.org hranice chráneného územia v dátovom formáte pre ukladanie vektorových

priestorových dát pre geografické informačné systémy (napr. Esri shapefile), ktorý priestorovo popisuje geometrické body, línie a plochy hranice.

Návrh nariadenia vlády bude mať negatívny vplyv na rozpočet verejnej správy, ktorý je rozpočtovo zabezpečený. Predpokladané sú len výdavky na označenie chráneného areálu v zmysle zákona a vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Finančné prostriedky na realizáciu týchto výdavkov sú zabezpečené v rozpočte Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky.

Predkladaný materiál je bez vplyvov na manželstvo, rodičovstvo a rodinu, podnikateľské prostredie, informatizáciu spoločnosti, služby verejnej správy pre občana a bez sociálnych vplyvov. Bude mať pozitívny vplyv na životné prostredie.

Návrh nariadenia vlády je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky, medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná, zákonmi, ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi a súčasne je v súlade s právom Európskej únie.

B. Osobitná časť

K § 1 a prílohe č. 1

Vyhlasuje sa CHA Mostová, ktorý je súčasťou európskej sústavy chránených území Natura 2000. Výnosom MŽP SR č. 3/2004-5.1 bol navrhovaný CHA Mostová zaradený do národného zoznamu území európskeho významu pod označením SKUEV0078 Mostová.

Vymedzuje sa územie CHA Mostová prostredníctvom katastrálneho územia a príslušného okresu, ďalej sa uvádza, kde je možné nájsť podklady, v ktorých je zakreslená hranica CHA Mostová. Pre potreby praxe budú na Okresnom úrade Komárno uložené grafické podklady, v ktorých je zakreslená hranica CHA Mostová. Ďalším zdrojom informácií o CHA Mostová a o vymedzení jeho hranice je Štátny zoznam osobitne chránených častí prírody a krajiny, do ktorého sa podľa § 51 ods. 4 zákona zapíše CHA Mostová po vyhlásení jeho ochrany. Štátny zoznam, ako aj výpisy z neho, sú verejnosti prístupné a sú uložené na príslušných orgánoch ochrany prírody. Zdrojom informácií je aj kataster nehnuteľností, keďže chránené územie je predmetom evidencie katastra. V zmysle § 51 ods. 5 zákona správa katastra na základe podkladov predložených ministerstvom vyznačí chránené územie v katastri nehnuteľností po jeho zápise do štátneho zoznamu. V katastri nehnuteľností bude územie CHA Mostová evidované jednak v súbore geodetických informácií (zobrazením hranice, pričom platí, že vyznačením hranice sa nevytvára nová parcela), ako aj v súbore popisných informácií (kódom druhu chránenej nehnuteľnosti „103 chránený areál“). Spôsob vymedzenia hranice CHA Mostová v prílohe tvorí popisná časť, zoznam parciel a mapa CHA Mostová.

K § 2 a prílohe č. 2

Upravujú sa účel, predmet a ciele ochrany CHA Mostová. CHA Mostová je navrhovaný z dôvodu ochrany prioritného biotopu európskeho významu S11 (1340*) Vnútrozemské slaniská a slané lúky. Tento biotop európskeho významu je označený v súlade s prílohou č. 1 časť B vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Ciele starostlivosti o chránený areál, opatrenia na ich dosiahnutie a zásady využívania územia upraví program starostlivosti o chránený areál.

K § 3

V chránenom areáli sa vyhlasujú podľa § 30 ods. 7 zákona zóny B a C, zóna B s výmerou 20,2941 ha má navrhovaný štvrtý stupeň ochrany a zóna C s výmerou 3,2607 ha má navrhovaný tretí stupeň ochrany.

K § 5

Dátum účinnosti návrhu nariadenia vlády je vzhľadom na dĺžku legislatívneho procesu a potrebnú levisvakačnú lehotu navrhnutý na 1. júna 2020.